

Sebastien Japrisot
Vară fatală
Titlul original: *L'Été meurtrier*

Copyright © Éditions Denoël, 1977
Romanian edition published by arrangement with Agentia Literara
Livia Stoia
Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2021 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce
fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS
Piața Presei Libere nr. 1
e-mail: redactia@crimescenepress.ro
tel: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43
www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JAPRISOT, SÉBASTIEN

Vară fatală / Sebastien Japrisot; trad. din lb. franceză de Petru Frandin.
- București: Crime Scene Press, 2021
ISBN 978-606-8959-55-9

I. Frandin, Petru (trad.)
821.133.1

Coperta colecției: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: ALEXANDRU ARION
Tehnoredactor: GELU ISPAS
Bun de tipar: mai 2021
Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără
acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește
conform Legii dreptului de autor.

Sébastien Japrisot

Vară fatală

traducere din limba franceză și note
de Petru Frandin

CRIME
SCENE
PRESS
2021

CĂLĂUL

Am spus bine.

Eu spun bine foarte ușor la diverse chestii. În fine, cel puțin așa eram cu Elle. Odată am pălmuit-o, și altădată am bătut-o. Și după, spuneam bine. Nu știu ce spun, vorbesc aiurea. Nu prea știu să vorbesc cu oamenii, doar cu frații mei – mai ales cu cel mic, Michel. Îi spunem Mickey. Transportă lemn cu un camion Renault vechi. Conduce prea repede, e prost ca noaptea.

Odată, l-am privit coborând în vale, pe drumul ce merge de-a lungul râului. Este al naibii de abrupt și plin de curbe, ba mai mult, e îngust de abia trece o mașină. Îl priveam de sus, dintre brazi, de unde puteam să îl urmăresc cu privirea mulți kilometri, un punct foarte mic, foarte galben, dispărând și reapărând la fiecare curbă. Îi auzeam chiar și zgomotul motorului, și buștenii zdruncinați de fiecare denivelare a drumului. M-a pus să-i vopsesc camionul în galben când Eddy Merckx²

2. Eddy Merckx, născut în 1945, este considerat cel mai mare ciclist profesionist al tuturor timpurilor. În perioada 1965-1978 a câștigat un total de 625 de curse, din care unsprezece Grand Tours (cinci Tururi ale Franței, cinci Tururi ale Italiei și un Tur al Spaniei), trei Campionate Mondiale. De asemenea, a deținut recordul mondial al orei.

a câștigat turul Franței pentru a patra oară. Pusesem pariu. Țasta nu poate să spună „Bună ziua” sau „Ce mai faci?” – fără să vorbească de Eddy Merckx. Nu știu de unde și-a moștenit inteligența.

Pentru tatăl nostru, cel mai mare rămănea Fausto Coppi³. Când Coppi a murit, și-a lăsat mustața în semn de doliu. A rămas tăcut o zi întreagă, așezat pe un buștean gros de acacia, în curtea înzăpezită, fumându-și tutunul made in USA, rulat în hârtia de țigări Job. Strângea mucuri de țigară, numai de la țigări americane, și își făcea țigarete cum nu s-au mai văzut. Era o figură, tatăl nostru. Se spune că a venit din sudul Italiei pe jos, trăgând după el un pian mecanic legat cu o frânghie. Când ajungea într-un sat se oprea în piață și îi făcea pe oameni să danseze. Vroia să meargă în America. Toți vor să meargă în America, toți amărății din Italia – *ritals* li se spunea. Până la urmă, a rămas aici pentru că nu avea bani de bilet. S-a căsătorit cu Mama, pe care o chema Desrameaux și care venea din Digne. Ea era călcătoreasă iar el om bun la toate pe la ferme, dar câștiga te miri ce și bineînțeles că în America nu putea să meargă pe jos.

Apoi, au luat-o pe sora mamei mele cu ei. A rămas surdă de tot după bombardamentele din Marsilia din mai 1944, și de atunci doarme cu ochii deschiși. Seara, când stă în fotoliu, nu știm niciodată dacă doarme sau nu. Toți îi spunem Cognata, care înseamnă cumnata, doar Mama îi spune Nine. Are șaiszeci și opt de ani, cu doisprezece mai mulți decât Mama, dar Mama pare mai în vârstă. Cognata moțâie tot timpul în fotoliu. Nu se ridică decât la înmormântări. Și-a îngropat soțul, fratele,

3. Fausto Coppi (1919-1960) - ciclist italian, a dominat ciclismul internațional în anii de după cel de-al doilea război mondial: două Tururi ale Franței, cinci Tururi ale Italiei și un Campionat Mondial. A murit la 41 de ani.

măma, pe tatăl ei, dar și pe tatăl nostru când a murit în 1964. Mama zice că ne va îngropa pe toți.

Pianul mecanic încă mai există, îl ținem în pod. L-am lăsat cu anii în curte și ploaia l-a înnegrit și bășicat. Acum, îl atacă pârșii. L-am frecat cu granule de otravă de șobolani, dar degeaba. Este găurit peste tot. Noaptea, dacă vreun pârș rămâne prins înăuntru, avem parte de o serenadă. Pentru că încă mai funcționează. Din păcate, nu mai avem decât o singură placă, *Roses de Picardie*. Mama spune că oricum nu ar mai putea cânta alta melodie, pentru că s-a obișnuit cu asta. Ne-a povestit că o dată Tata l-a târât până în oraș ca să îl amanețeze. Nu i l-au primit. Mai mult, drumul până în oraș era la vale, dar la întoarcere... Tata nu a mai putut – avea deja inima slăbită. A trebuit să plătească un camionagiu să aducă pianul înapoi. Da, Tata era foarte priceput la afaceri.

În ziua în care a murit, mama a spus că mai târziu, când va crește și Bou-Bou, celălalt frate, o să le arătăm noi. Vom merge, toți trei băieții, vom pune pianul sub ferestrele băncii Crédit Municipal și vom cânta *Roses de Picardie* toată ziua. O să-i înnebunim pe toți. Dar nu am făcut-o niciodată. Bou-Bou are acum șaptesprezece ani, și chiar el mi-a spus anul trecut să duc pianul în hambar. Eu împlinesc treizeci și unu în noiembrie.

Când m-am născut, Mama a vrut să mă boteze Baptistin. Era numele fratelui ei, Baptistin Desrameaux, care s-a înecat într-un canal încercând să salveze pe cineva. Ne spune tot timpul că atunci când vezi pe cineva care se înecă, să te uiți în altă parte. Când am devenit pompier voluntar, a fost atât de furioasă că a dat cu picioarele în casca mea, și chiar s-a lovit. În orice caz, Tata a convins-o să mă boteze Fiorimondo. Era numele fratelui lui, care măcar a murit în propriul pat.

Fiorimondo Montecciari, așa scrie la primărie și în actele mele. Doar că a fost războiul, în care Italia a fost contra noastră, și nu dădea bine în sat. Așa că mă strigau Florimond. Oricum, dintotdeauna am suferit din cauza numelui pe care îl port. La școală, în armată, peste tot. Baptistin ar fi fost și mai rău. Mi-ar fi plăcut să mă cheme Robert, adesea spuneam că mă cheamă Robert. Așa i-am spus și Ellei, când ne-am cunoscut. Totul s-a rezolvat când am devenit pompier voluntar și au început să mă strige Pin-Pon. Chiar și frații mei. Din cauza asta m-am bătut, o dată – singura dată din viața mea – și au spus că sunt violent. Nu sunt violent, deloc. De fapt, era altceva.

Este adevărat că nu prea știu ce spun și că nu știu să vorbesc decât cu Mickey. Și cu Bou-Bou, dar nu e același lucru. El este blond – mă rog, are părul șaten deschis – în timp ce noi doi suntem bruneți. La școală ne strigau macaroni. Mickey înnebunea, se bătea cu toți. Eu sunt mai puternic, dar am spus că m-am bătut o singură dată. Mickey a jucat mai întâi fotbal. Era un dur. Juca bine de fapt – parcă aripă dreapta, dar nu mă prea pricep – și marca goluri cu capul. Era întotdeauna într-o grămadă de jucători, în fața porții celor de la Barreme sau a celor de la *P et T* din Castellane, și deodată capul lui fășnea, lovea mingea și marca golul. Apoi toți îl îmbrățișau pe Mickey, exact cum văzuseră la televizor. Iar eu te-am luat pe tine în brațe, te-am sărutat, te-am luat pe sus. Și asta mi-a cam făcut rău acolo, dincolo de gardul de beton. Dar era un dur. A fost eliminat trei duminici la rând. Se bătea pentru orice – pentru o lovitură la tibie, pentru un cuvânt aruncat de cineva, pentru orice – și întotdeauna dădea cu capul. Îi apuca de tricou și îi lovea cu capul. Imediat, ăia cădeau, își făceau ciroul pe gazon și pe cine elimina arbitru? Pe Mickey. E prost ca

noaptea. Favoritul lui este Marius Trésor⁴. Spune că este cel mai mare jucător din lume. Eddy Merckx și Marius Trésor, dacă începe să vorbească despre ăștia, o ține până dimineața.

Mai târziu, s-a lăsat de fotbal și s-a apucat de bicicletă. Și-a luat licență și toate alea. A câștigat și o cursă la Digne, în vara asta. Eram acolo cu Elle și cu Bou-Bou, dar asta este altă poveste. Acum are aproape 26 de ani. Se spune că încă mai poate trece la profesioniști și să devină cineva. Așa o fi – eu nu mă pricep. Dar tot el n-a fost niciodată în stare să facă o dublă debreiere⁵. Nici nu știu cum de Renault-ul lui încă mai funcționează, chiar și vopsit în galben. Îi verific motorul la fiecare două săptămâni, pentru că nu aș vrea să-și piardă locul de muncă. Și când îi spun să fie atent și să nu mai meargă ca prostul, face o mutră așa de că-mi vine să-l cred, dar știu că i se rupe, așa cum i s-a rupt de prima gumă de mestecat pe care a înghițit-o. Când era mic – are cu cinci ani mai puțin decât mine – își înghițea tot timpul guma de mestecat. Și de fiecare dată credeam că moare. Măcar cu el pot să stau de vorbă. Nu am multe de spus – ne cunoaștem de secole.

Bou-Bou a început școala în timp ce eu eram în armată. A avut aceeași învățătoare ca și noi, pe doamna Dubard, care acum a ieșit la pensie. În fiecare zi mergea la școală ca și noi – trei kilometri peste deal, și uneori urcușul e pieptiș – dar cu cincisprezece ani mai târziu

4. Marius Trésor (n. 15 ianuarie 1950) este un fost jucător francez de fotbal, care a jucat de 65 de ori pentru naționala Franței. În 1972 a fost desemnat jucătorul francez al anului. A jucat ca fundaș pentru Olympique de Marseille între 1972 și 1980 - de aici și pasiunea personajului Mickey pentru el.

5. Dubla debreiere este o tehnică profesionistă de schimbare a treptelor de viteză care se folosea mai ales la camioanele mai vechi, în cazul cutiilor de viteze cu trepte nesincronizate, pentru ca pinioanele să cupleze ușor, fără cărâituri.

decât noi. Este cel mai inteligent din familie. A luat *brevetul*⁶, acum va trece într-a 12-a. Vrea să fie doctor. De anul ăsta merge la liceu, la oraș. Mickey îl conduce în fiecare dimineață și îl aduce înapoi seara. La anul, va trebui să meargă la Nisa, sau la Marsilia, sau altundeva. Dar, într-un fel, deja a plecat. Este foarte liniștit de obicei. Stă drept, cu mâinile în buzunarele din față și cu umerii dreupți și țepeni. Mama spune că arată ca un curier. Își lasă părul lung și are niște gene ca de fată, așa că îl tachinăm, eu și Mickey. Dar nu l-am văzut niciodată să își piardă cumpătul. Doar cu Elle, poate o dată.

Era într-o duminică, la masa de prânz. El a spus o frază, doar câteva cuvinte, și Elle s-a ridicat de la masă. A urcat în camera noastră și nu am mai văzut-o toată după-amiaza. Seara, ea mi-a pus că trebuie să vorbesc cu Bou-Bou, să îi iau apărarea, ceva de genul ăsta. Am vorbit cu Bou-Bou. Era pe scara care coboară spre pivniță, aranjam niște sticle goale. A început să plângă, fără să spună nimic, fără să se uite la mine. Mi-am dat seama că era încă un copil. Am vrut să îi pun mâna pe umăr, dar s-a ferit și apoi a plecat. Trebuia să vină cu mine la garaj să-mi vadă mașina Delahaye, dar s-a dus la cinema sau să danseze pe undeva.

Am o mașină Delahaye⁷, una adevărată, cu scaune de piele, dar nu merge. O am de la un negustor de fiare vechi din Nisa. I-am dat la schimb un jaf de furgonetă luată de la un vânzător de pește, pe care am dat două sute de franci și pe care i-am băut împreună la cafenea. Am refăcut motorul, cutia de viteze, totul. Nu știu ce are. Ar trebui să meargă, dar când o scot din garajul la

6. *Le brevet* este o diplomă intermediară opțională, care poate fi obținută în Franța la sfârșitul clasei a 10-a, în urma promovării unui test.

7. Delahaye a fost un producător francez de automobile de lux. Compania a activat între 1895 și 1954.

care lucrez, tot satul iese să o vadă cum crapă. Și crapă. Calează și începe să scoată fum. Toți spun că vor forma un comitet antipoluare. Patronul își iese din minți. Mă acuză că îi fur piese, că pierd prea multe nopți și că îi consum curent electric. Uneori mă ajută. Dar mașina – nimic. O dată, am traversat tot satul cu ea, dus-întors, înainte să crape. A fost un record. Când mașina a început să scoată fum, nimeni nu a spus nimic – nimeni. Nu le venea să creadă.

Dus-întors, de la garaj până la noi, înseamnă 1.100 de metri. Mickey a verificat cu kilometrajul de la camionul lui. O Delahaye din 1950, chiar și alergică la garniturile de chiulasă, dacă merge 1.100 de metri, poate să meargă mai mult. Asta spuneam, și am avut dreptate. Acum trei zile – vineri – a mers mai mult.

Trei zile.

Nu pot să cred că orele care au trecut au aceeași durată. Am plecat, m-am întors. Mi se pare că am trăit o altă viață și că totul s-a oprit în lipsa mea. Ce m-a frapat cel mai mult ieri seară, când m-am întors în oraș, a fost afișul de la cinematograful – care nu fusese schimbat. Îl văzusem toată săptămâna, când mă întorceam de la unitate. Chiar mă opriseam să văd ce film era. Ieri seară – era înainte de pauză și lăsaseră luminile aprinse – stăteam în cafeneaua de vizavi de cinema, de pe străduța din spatele vechii piețe, și îl așteptam pe Mickey. Niciodată în viața mea nu m-am mai uitat la un afiș atât de mult, dar tot nu l-aș putea descrie. Știu că era cu Jerry Lewis, bineînțeles, dar nu-mi pot aminti numele filmului. Mă gândeam la valiza mea. Nu-mi aminteam ce făcusem cu ea. Și oricum, în sala aceea o văzusem pentru prima oară pe Elle, cu mult înainte să încep să vorbesc cu ea. Sunt de serviciu în fiecare sâmbătă seara – treaba mea este să-i opresc din fumat pe băieți. Asta îmi convine –

asa văd toate filmele. Dar nu-mi convine că mi se spune Pin-Pon.

Elle vine de la Éliane, dar dintotdeauna i-am spus Elle⁸. A venit aici iarna trecută, împreună cu tatăl și mama ei. Sunt din satul Arrame, din partea cealaltă a văii. Este satul pe care l-au demolat ca să construiască barajul. Tatăl ei a fost adus cu ambulanța, a ajuns odată cu camionul cu mobilă. Lucrase ca drumar. Niciodată nu pățise nimic, până când, acum 4 ani, a făcut infarct într-un șanț. A căzut cu capul înainte în apa murdară. Cineva a povestit că era acoperit tot cu noroi și cu frunze uscate când l-au adus acasă. De atunci are picioarele paralizate – probabil ceva la coloană, nu mă pricep – dar tot timpul țipă la cineva. Nu l-am văzut niciodată – stă doar în dormitor – dar l-am auzit strigând. Nici el nu îi spune Éliane, o strigă Târfa. O numește și mai rău de atât.

Mama ei este nemțoaică. S-au cunoscut în timpul războiului, când el fusese trimis la muncă forțată. Ea încărcă tunurile când erau bombardamente. Nu glumesc. În 1945, ajuseseră să pună fete la încărcat tunurile. Am și văzut o fotografie cu ea, încălțată în bocanci și cu un turban care-i prindea părul. Nu vorbește mai deloc. În sat i se spune Eva Braun, nu o place nimeni. Evident, eu o știu mai bine, știu că este un om bun. Asta spune și ea, ca să se apere: „Sunt un om bun”. Cu accentul ei nemțesc. Nu a înțeles niciodată nimic din ce i se spunea – asta este secretul ei. Un amărăștean de francez a lăsat-o grea la șaptesprezece ani, așa că a rămas cu el. Copilul a murit la naștere și tot ce a găsit în frumoasa noastră țară a fost un salariu amărât de drumar, oameni care o vorbesc pe la spate și, câțiva ani mai târziu – pe 10 iulie

8. Elle este un joc de cuvinte. Poate fi diminutivul pentru Eliane, dar în limba franceză înseamnă Ea, Aia, Acea.

1956 – o fată pe care să o pună în pătuțul de copil care nu apucase încă să fie folosit. Nu am nimic cu mama ei. Nici mama noastră nu are nimic cu mama ei. Odată, am vrut să mă interesez, să aflu adevărul. Am vrut să știu cine este adevărata Eva Braun. Întâi l-am întrebat pe Bou-Bou. Nu știa. L-am întrebat pe Brochard, cel cu cafeneaua. Este unul dintre cei care îi spune Eva Braun. Nu știa. Până la urmă am aflat prin negustorul de fier vechi din Nisa – cel cel care mi-a vândut Delahaye. Ce poți să faci cu porecelele astea? Până și eu vorbesc uneori de Eva Braun.

La cinema veneau des împreună, Elle și mama ei. Stăteau întotdeauna în rândul al doilea, chipurile ca să vadă mai bine, dar cum nu prea aveau bani – toți credeau că stăteau în față pentru că locurile erau mai ieftine. De fapt – am aflat asta mai târziu – Elle nu a vrut niciodată să poarte ochelari și, din spate, de pe locurile de 10 franci, nu ar fi văzut nimic.

Eu stăteam în picioare tot filmul, sprijinit de un perete, cu casca de pompieri pe cap. În pauză, mă uitam la ea. Ca toată lumea, o găseam frumoasă dar nu pot să spun că m-am gândit prea mult la ea, de când se mutase la noi în sat. Oricum, ea nu mă băga în seamă, cred că nici nu știa că exist. Odată, după ce își cumpăraseră înghețată, a trecut pe lângă mine și doar a aruncat o privire la casca mea. Doar atât – casca. Am scos-o. Nu știam unde să o pun, așa că am lăsat-o la casieră.

Trebuie să mă explic. Este vorba de înainte de iunie, de acum trei luni. Așa era situația atunci. Ce vreau să spun este că, înainte de iunie, Elle îmi atrăgea oarecum atenția dar, în același timp, mi-era indiferentă. Dacă ar fi plecat din sat nu cred că aș fi băgat de seamă. Am văzut că avea ochii albaștri, sau gri-albăstrui, și foarte mari, și că mi-a fost rușine cu casca. Asta-i tot. Ce vreau să